

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 26/3-01-3374

Chișinău

29 martie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art. 74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, se prezintă spre examinare, *în mod prioritar*, proiectul hotărârii Parlamentului privind prelungirea stării de urgență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2023.

Anexe:

- 1) Hotărârea Guvernului privind propunerea de prelungire a stării de urgență (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
- 2) Proiectul hotărârii Parlamentului privind prelungirea stării de urgență (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
- 3) Nota informativă la proiectul hotărârii Parlamentului (4 file);

Prim-ministru

DORIN RECEAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	79	
"29"	03	2023
Ora		

Ex: A. Sviderscaia
Tel.022250216

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 165

din 29 martie 2023

Chișinău

Privind propunerea de prelungire a stării de urgență

În temeiul art. 15 și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 696), cu modificările ulterioare, și în baza Raportului Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Raportul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență.

2. Se înaintează Parlamentului propunerea privind prelungirea pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu 5 aprilie 2023, a stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârea Parlamentului nr. 105/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 163/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 245/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 278/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 330/2022 și Hotărârea Parlamentului nr. 12/2023.

3. Se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea stării de urgență.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ministrul energiei

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

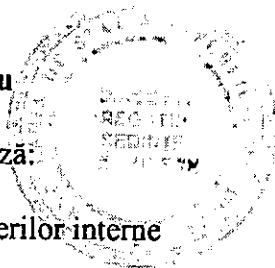
DORIN RECEAN

Ana Revenco

Victor Parlicov

Veronica Sirețeanu

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**HOTĂRÂRE****privind prelungirea stării de urgență**

În temeiul art. 66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova, art. 15 și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 696), cu modificările ulterioare, având în vedere propunerea Guvernului Republicii Moldova, care are la bază Raportul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență, precum și ținând cont de situația legată de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârea Parlamentului nr.105/2022, Hotărârea Parlamentului nr.163/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 245/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 278/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 330/2022 și Hotărârea Parlamentului nr. 12/2023, se prelungește cu 60 de zile începând cu data de 5 aprilie 2023.

Art. 2. – Abilitarea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova de a emite dispoziții pe perioada stării de urgență în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute în art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 rămâne aplicabilă pe durata prevăzută la art.1 din prezenta hotărâre.

Art. 3. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 4. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare în momentul emiterii.

Art. 5. – Parlamentul Republicii Moldova va informa, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre prezenta hotărâre și cauzele adoptării acesteia.

Art. 6. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art. 7. – Prezenta stare de urgență nu afectează organizarea și desfășurarea alegerilor pe teritoriul Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea
stării de urgență

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea stării de urgență a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

La data de 24 februarie 2022, la propunerea Guvernului Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 41/2022, Parlamentul a declarat starea de urgență pe întreg teritoriul țării, ținând cont de pericolul iminent la adresa securității naționale provocat de războiul din Ucraina. Ulterior, starea de urgență a fost prelungită prin Hotărârile Parlamentului nr. 105/2022, 163/2022, 245/2022, 278/2022, 330/2022 și nr. 12/2023. Măsurile adoptate în această perioadă au fost necesare pentru a putea gestiona o situație fără precedent, în care războiul din Ucraina a dus la suprapunea crizelor energetică și a refugiaților cu amenințările la adresa securității, inclusiv care vizează destabilizarea Republicii Moldova. Acțiunile Guvernului și ale Comisiei pentru Situații Excepționale nu au depășit limitele mandatului atribuit de către Parlament. De asemenea, nu au existat ingerințe în privința exercitării drepturilor fundamentale ale cetățenilor, iar Guvernul și Comisia pentru Situații Excepționale au acționat într-un mod transparent, derogările de la cadrul legal fiind proporționale și necesare pentru gestionarea și depășirea situației de urgență.

Războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei continuă, cu impact nemijlocit asupra infrastructurii critice din țara vecină. În cadrul acțiunilor militare, Federația Rusă recurge inclusiv la utilizarea unor rachete care riscă să survoleze spațiul aerian al Republicii Moldova și chiar să cadă pe teritoriul național, având potențialul de a provoca pagube materiale și chiar punând în pericol viața și siguranța cetățenilor. Asemenea incidente au avut loc cel mai recent chiar în luna februarie din anul curent.

Situația de securitate din regiune rămâne precară, iar Republica Moldova rămâne o țintă a unui larg spectru de manifestări ale războiului hibrid, prin care se încearcă și destabilizarea țării, cum ar fi promovarea în spațiul informațional a falsurilor și manipulărilor, inclusiv cu tentă militară, instigarea la ură, xenofobie și separatism. Aceste riscuri sunt exacerbate și de situația gravă, fără precedent, din domeniul justiției, în care este afectată funcționalitatea instituțiilor din sistemul judecătoresc (CSM, CSJ etc.), tentativele de blocare a cărora sunt alimentate inclusiv de către forțe din exterior.

Se constată totodată o intensificare a fenomenului migrației ilegale înspre teritoriul Republicii Moldova, atât a cetățenilor ruși (ca urmare a mobilizării decretate pe teritoriul Federației Ruse), cât și a cetățenilor din alte state cu risc sporit de migrație ilegală. Totodată, din cauza prelungirii războiului și a imprevizibilității evoluției ostilităților, persistă în continuare riscul unui nou aflus semnificativ de persoane din Ucraina, în circumstanțe care ar putea depăși capacitatea de procesare a acestora în punctele de trecere a frontierei de stat, autoritățile din Republica

Moldova având așadar nevoie în continuare de mecanismele și pârghiile circumscrise stării de urgență ce țin de gestionarea unor asemenea evoluții și de posibilitatea de alocare cu celeritate a resurselor financiare și umane pentru gestionarea unor asemenea evoluții. În continuare, conform datelor de la data de 26.03.2023, pe teritoriul Republicii Moldova se află peste 88 mii persoane refugiate din Ucraina, dintre care circa 44 mii sunt copii minori.

De asemenea, se menține necesitatea stringentă de asigurare a securității Republicii Moldova prin prisma prevenirii finanțării ilegale a măsurilor subversive împotriva statului. În acest sens, sunt necesare pârghii corespunzătoare care să asigure efectul acțiunilor prescrise în modificările survenite la 26.10.2022 în Deciziile nr. 13818/2017 și nr. 140240/2021 emise de Președintele SUA și puse în acțiune de Oficiul pentru Controlul Activelor Străine din cadrul Departamentului Trezoreriei de Stat a SUA (OFAC).

În contextul în care la moment este în proces de elaborare un proiect de act normativ care urmează să consacre un mecanism național de transpunere a unor categorii specifice de sancțiuni internaționale (modelul Actelor Magnitsky din alte state), până la definitivarea și adoptarea acestui proiect se prezintă ca imperios necesară păstrarea în continuare a mecanismelor prevăzute prin dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale referitoare la transpunerea sancțiunilor internaționale.

În continuare se atestă riscuri semnificative în domeniul energetic. SAP „Gazprom” nu a rezervat suficientă capacitate nici pentru luna aprilie 2023 la punctele de interconectare fiind rezervată doar 5,7 mil. m³/zi (capacitate fermă zilnică) sau 171 mil. m³/lună pentru Republica Moldova, ambele maluri ale râului Nistru, care reprezintă doar 69,5% din volumul de gaze naturale coordonat de SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” pentru luna aprilie conform Contractului de furnizare a gazelor naturale (80 mil. m³ – malul drept și 166 mil. m³ – malul stâng).

Astfel, începând cu 1 aprilie, livrările de gaze naturale în luna aprilie de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova ar putea fi reduse cu 30,5%. Întreg volumul de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi rezervată pentru luna aprilie pentru Republica Moldova de SAP „Gazprom” este planificat a fi alocat de către SA „Moldovagaz” pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept.

Totodată, deși există în prezent un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, persistă riscul privind rezilierea unilaterală a Contractului din cauza neexecutării auditului datoriilor financiare.

În acest context, există riscul iminent ca livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova să fie reduse de la 30% la chiar 100% pentru această lună. În cazul sistării 100% a livrărilor de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova, respectiv rezilierea contractului existent între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, necesarul de gaze naturale pentru malul drept va putea fi acoperit de către SA „Energoacom”, însă în cazul malului stâng ar putea conduce la o criză umanitară în regiunea transnistreană precum și la imposibilitatea livrării energiei electrice malului drept de către MGRES.

Reieșind din situația de război din Ucraina există în continuare și riscul afectării infrastructurii de transport a gazelor naturale din Ucraina fapt ce ar împiedica livrările de gaze naturale către Republica Moldova. La fel, afectarea anumitor

segmente a infrastructurii de transport a energiei electrice din Ucraina, ar putea crea probleme/riscuri considerabile în asigurarea continuă a aprovizionării cu energie electrică a Republicii Moldova.

Se atestă în continuare o dependență ridicată de contractul pe termen scurt pentru achizițiile de energie electrică încheiat cu Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (MGRES) ce produce de energie electrică doar în baza gazelor naturale livrate de SAP „Gazprom”. MGRES are un rol important în asigurarea stabilității funcționării sistemului electroenergetic al Republicii Moldova, mai ales când au loc bombardamente asupra infrastructurii energetice din Ucraina.

Astfel, există în continuare riscul lipsei unor surse (alternative) sigure și competitive de import a energiei electrice, în sensul achiziționării acestora la prețuri rezonabile și transportul lor către Republica Moldova, importurile din Ucraina fiind sistate urmare a bombardamentelor rusești asupra infrastructurii sale energetice, iar importul de energie electrică din România nu garantează prețuri accesibile pe termen lung.

Capacitatea comercială de doar 700 MW permisă de ENTSO-E pentru importul de energie electrică la granița România – Moldova pentru blocul Ucraina-Moldova (din care doar 200 MW exclusiv pentru Moldova), nu garantează în continuare achiziționarea energiei electrice pentru acoperirea 100% necesarului de import pentru acoperirea consumului malului drept cu energie din România sau alte țări UE.

Reieșind din faptul că Dispozițiile CSE au un caracter temporar, în cazul în care starea de urgență nu va fi prelungită, există riscul blocării mai multor procese/mecanisme (inclusiv anularea mai multor derogări de la actele normative în vigoare) instituite de Comisie ce contribuie la asigurarea securității energetice a țării.

Având în vedere principalele riscuri și amenințări enumerate mai sus, precum provocările de natură energetică, umanitară, socială și de securitate, inclusiv în domeniul justiției, considerăm necesară prelungirea stării de urgență, pentru ca autoritățile Republicii Moldova să poată dispune de posibilitatea de intervenție promptă în cazul necesității luării unor decizii suplimentare celor prevăzute de cadrul juridic existent, precum și pentru a păstra mecanismele adoptate până în prezent de către Comisia pentru Situații Excepționale în vederea prevenirii riscurilor pentru securitatea națională și ordinea publică, asigurării securității energetice și gestionării fluxului de refugiați.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Luând în considerare toate aspectele menționate anterior, se propune Parlamentului prelungirea, pe întreg teritoriul țării, pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu data de 05 aprilie 2023, a stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârile Parlamentului nr. 105/2022, 163/2022, 245/2022, 278/2022, 330/2022 și nr. 12/2023. Prelungirea stării de urgență aplicabilă începând cu data de 05 aprilie 2023 se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții cu caracter obligatoriu și executoriu pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Proiectul de hotărâre a Parlamentului supus dezbaterii și aprobării conține și norma privind aplicabilitatea abilitării Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova de a emite dispoziții pe perioada stării de urgență, în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute deja de art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022, niciuna dintre aceste măsuri nefiind propusă spre a fi modificată sau completată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Mijloacele financiare necesare pentru implementarea prevederilor proiectului de hotărâre vor fi evaluate pe parcurs, în funcție de evoluția situației, și vor fi asigurate din bugetul de stat și/sau din alte surse legal constituite.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu necesită elaborarea sau modificarea unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Pentru elaborarea proiectului au fost consultate opiniile autorităților și instituțiilor publice competente, inclusiv în cadrul ședinței Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, propunându-se prelungirea stării de urgență.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de act normativ nu cade sub incidența expertizei anticorupție potrivit art.28 din Legea integrității nr.82/2017 și art.35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de hotărâre nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul nu cade sub incidența expertizei juridice enunțate la art.37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Cancelaria de Stat ajustând proiectul de act normativ din punct de vedere redacțional și tehnico-legislativ în vederea prezentării versiunii finale a acestuia spre examinare în ședința Guvernului, în ordinea exprimată la pct. 234 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Digitally signed by Revenco Ana
Date: 2023.03.29 08:48:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministru al afacerilor interne

Ana REVENCO